

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність 053 «Психологія»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “01” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (і)	кандидат психологічних наук, доцент Іванцев Наталія Ігорівна
Контактний телефон викладача	066 060 25 72
E-mail викладача	nataliya.avantsev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

В контексті сучасних досягнень психологічної науки нормативний курс «**Вступ до спеціальності**» створює початкову базу теоретичної та практичної професійної підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія» ОП «Реабілітаційна психологія».

У процесі вивчення курсу здобувачі мають усвідомити зміст професійної діяльності реабілітаційного психолога, внутрішньо-особистісні та соціально-психологічні фактори її успішності.

Відповідно, курс «**Вступ до спеціальності**» покликаний не тільки допомогти здобувачам досягнути розуміння сутності професійної діяльності реабілітаційного психолога, психологічних закономірностей її ефективного здійснення, а ще й сприяти формуванню у них здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити відпрацювання можливих моделей поведінки у ситуаціях взаємодії з різними категоріями людей, котрі потребують психологічної допомоги, а також у ситуаціях взаємодії із соціальним оточенням загалом.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Вступ до спеціальності**» є оволодіння узагальненою характеристикою професії, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги, які ставляться до фахівців цієї галузі, основними вимогами до особистості реабілітаційного психолога, а також про можливі шляхи формування особистісних та професійно-значущих властивостей і якостей майбутніх фахівців.

Основними цілями вивчення дисципліни «**Вступ до спеціальності**» є формування у студентів загального уявлення про професію реабілітаційного психолога; створення передумов для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план; забезпечення мотивації до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Студент повинен оволодіти наступними компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год. / 4 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год./ 6 год.
самостійна робота	60 год. / 80 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	053 «Психологія»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год. д.ф.н. / з.ф.н.		
	лекції	семінар. заняття	сам. роб
Тема 1. Професійно-орієнтована дисципліни «Вступ до спеціальності» та її місце у професійній підготовці майбутніх спеціалістів. Поняття академічної доброчесності	2 год./ 1 год.	2 год. / 1 год.	5 год. / 10 год.
Тема 2. Самоосвіта і самовиховання у системі професійної підготовки.	- / -	2 год./ 1год.	5 год. / 10 год.
Тема 3. Психологія як наука і діяння людини.	1 год. / -	2 год. /-	10 год. / 10 год.
Тема 4. Практична психологія як теоретична основа психологічної практики.	1 год./ -	2 год. / -	5 год. / 5 год.
Тема 5. Характеристика професії практичного психолога.	2 год./ 1 год.	2 год. / 1 год.	5 год. / 10 год.
Тема 6. Психолог як особистість та професіонал.	2 год./ 1 год.	2 год./ 1 год.	10 год. /10 год.
Тема 7. Основні види діяльності практичного психолога.	2 год./ 1 год.	2 год. / 1 год.	10 год. / 10 год.
Тема 8. Морально-етичні стандарти професійної діяльності психолога.	1 год. / -	2 год./ 1 год.	5 год./ 10 год.
Тема 9. Професійний розвиток та саморозвиток психолога.	1 год. / -	2 год.	5 год. / 5 год.
ЗАГ.:	12 год. / 4 год.	18 год. / 6 год.	60 год. / 80 год.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Критерії оцінювання знань студентів:</p> <p>Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни є: своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.</p> <p style="text-align: center;">Засоби оцінювання</p> <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, включаючи: контроль роботи студента на лекціях, відповіді на семінарських заняттях, поточне тестування, виконання завдань самостійної роботи, написання контрольної (письмової) роботи, ІНДЗ, підсумкове тестування.</p> <p><i>1. Робота на лекціях.</i> Під час лекції студент не тільки слухає і фіксує лекційний матеріал, а ще й активно його реконструює. Для повного засвоєння лекційного матеріалу, студентові необхідно виконати ряд завдань: виписати визначення термінів (для термінологічного словника), доповнити перелік класифікації, привести приклад (відповідну ситуацію) тощо. Ці завдання студент може виконати в аудиторних або домашніх умовах. Виконання їх перевіряється викладачем на семінарському занятті, присвяченому тій чи іншій темі навчальної дисципліни.</p> <p><i>2. Робота на семінарському занятті.</i></p> <p><i>Усна відповідь на семінарському занятті</i> (1 оцінка). Відповідь передбачає чіткий, аргументований, розгорнутий виклад студентом одного з питань плану семінарського заняття, винесеного до обговорення. При цьому недопустиме дослівне зачитування матеріалу та використання ксерокопій. Студент повинен бути готовий відповісти на будь-які запитання семінарського заняття.</p> <p>Критерії оцінювання усної відповіді:</p> <p>В основу системи оцінювання знань, умінь і навичок студентів закладено такі критерії: повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни; усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати; рівень сформованості умінь та навичок, здатність застосовувати здобуті знання на практиці; вміння виявляти творчий підхід у вирішенні теоретичних і</p>
--	--

практичних задач.

Шкала оцінювання (у 5-ти бальній системі):

5 балів «відмінно» - ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, які розглядаються на семінарському занятті. Знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до виконання завдань не лише у форматі репродукції, а й з елементами креативності.

4 бали - «добре» - ставиться за наявність у студента знань щодо більшості питань, які розглядаються на семінарському занятті. Притім, знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

3 бали «задовільно» - ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з теми семінару, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

1-2 бали «незадовільно» - ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем з теми семінарського заняття, або ж за наявність часткових знань, які він нечітко розуміє і неправильно трактує.

Тестування на семінарському занятті (поточне тестування як допоміжний результат) (1 оцінка). Підготовка до поточного контролю полягає у повторенні теоретичного матеріалу до теми семінарського заняття, відтворенні необхідних умінь та навичок і самоконтролю їх результативності. Тестування здійснюється на основі складених викладачем тестових завдань до тем курсу. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.

Критерії оцінки тестового контролю (у 5-ти бальній системі):

«відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;

«добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей;

«задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей;

«незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей.

3. Самостійна робота. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Даний вид роботи передбачає виконання окремих завдань, які підлягають спеціальному контролю та оцінюванню, роблячи певний внесок у сумарну кількість балів, отриманих студентом за вивчення навчального предмету. До таких форм належать: підготовка до КСР та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Підготовка студентів до КСР полягає у самостійному вивченні матеріалу до окремих тем курсу, відтворенні необхідних умінь та навичок і самоконтролю їх результативності. Для контролю передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з

чотирьох запропонованих.

Критерії оцінки тестового контролю:

«**відмінно**» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;
«**добре**» - студент дав не менше 70% правильних відповідей;
«**задовільно**» - студент дав не менше 50% правильних відповідей;
«**незадовільно**» - студент дав менше 50% правильних відповідей.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (**доповідь/есе за вибором студента**) є формою самостійної роботи, що передбачає більш активну пошуково-творчу діяльність студентів. Це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. ІНДЗ – проблемні питання, які потребують не тільки опанування нової інформації, а й використання її для вирішення конкретних проблем. Виконання ІНДЗ є обов’язковим, а отже студент не зможе отримати найвищу оцінку без виконання цього завдання. Індивідуальні завдання не входять до тижневого аудиторного навантаження студентів. Тема ІНДЗ узгоджується з викладачем. Термін здачі для денної форми навчання – по завершенню останнього семінарського заняття. Для заочної форми навчання – за 10 днів до початку сесії. Якість виконання його контролюється окремо та оцінюється у відповідності до розподілу балів. Для оцінювання якості виконання ІНДЗ використовуються 10 критеріїв. Максимальна кількість балів за виконання ІНДЗ – 10 балів.

Критерії оцінювання якості виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ):

Елементи роботи	Критерії оцінювання	Кількість балів
Вступ	1.Розкриття актуальності та практичного значення проблеми питання (завдання)	1б.
Основна частина	2.Відповідність змісту роботи запитанню (завданню), повнота його розкриття. 3.Використання необхідного науковотеоретичного термінологічного апарату 4. Наведення певних прикладів або порівнянь, необхідних для розкриття питання (завдання) 5. Самостійність виконання. 6.Логічність та лаконічність викладення матеріалу	5б.

Висновки	7.Наявність сформульованих висновків, які відповідають поставленому питанню (завданню) 8.Обґрунтованість та практична спрямованість висновків	2 б.
Література	9. Доцільність використання джерел та посилання на них у відповідності до вимог. 10. Наявність сучасних (за останні 5 років) наукових статей, щодо проблематики завдання.	2 б.
Всього		10 б.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	10-9	відмінно
Достатній	8-7	добре
Середній	6-5	задовільно
Низький	2-1	незадовільно

Критерії оцінки письмового повідомлення (ІНДЗ):

9-10 балів (відмінно): тема письмового повідомлення актуальна та відзначається практичною значущістю; у роботі здійснено критичний огляд визначень різними авторами, наведених в різних джерелах; матеріал роботи добре структурований, логічно викладений; роботу оформлено з дотриманням встановлених правил; студент демонструє здатність робити у письмовому повідомленні логічні висновки та узагальнення; проявляє здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання.

7-8 балів (добре): тема письмового повідомлення актуальна; у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми; використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал письмового повідомлення загалом структурований, логічно викладений; оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам; студент послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно викладає матеріал; демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.

5-6 балів (задовільно): тема письмового повідомлення не є актуальною; у роботі здійснено поверхневий аналіз основних аспектів проблеми; використані джерела не дають можливості повністю

розкрити проблему; письмове повідомлення містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є суттєві недоліки.

3-4 балів (незадовільно): завдання виконане частково; студент не висвітлює дискусійну тему або висвітлює її неправильно; текст письмового повідомлення є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним письмового повідомленню іншого студента на таку ж тему.

1-2 бали (незадовільно): завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті теми наукового повідомлення; робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Перед написанням письмової роботи у форматі проблемних питань студенти отримують перелік тем і питань, які виносяться на письмову роботу та посилання на навчально-методичну та наукову літературу із завчасно заданої теми для самостійної підготовки.

4. Контрольна робота. Перед написанням письмової (контрольної) роботи студенти отримують перелік питань до тем, які виносяться на контрольну роботу та посилання на навчально-методичну та наукову літературу для підготовки. Виконується цей вид роботи в межах аудиторного заняття (для студентів денної форми навчання, для заочної форми термін написання – за 10 днів до початку сесії). У контрольній роботі студент повинен представити розуміння даної теми, розкрити зміст поставлених питань. Виконання контрольної роботи передбачає письмові відповіді на 2 теоретичні питання (8 б.) і одне практичне (2б.) за відповідним варіантом контрольної роботи.

Критерії оцінки контрольної роботи:

10-9 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

7-8 балів «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

5-6 балів «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому

	<p>окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>1-4 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки.</p> <p>5. <i>Підсумкове тестування (залік)</i>. Тестування здійснюється на основі складених викладачем <i>тестових завдань</i> до всього курсу. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.</p> <p>Критерії оцінки підсумкового контролю:</p> <p>«відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей.</p>																				
	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="2" data-bbox="395 770 1422 878">Накопичування балів під час вивчення дисципліни</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 878 928 981">Види навчальної роботи</td> <td data-bbox="928 878 1422 981">Максимальна кількість балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 981 928 1043">Лекції</td> <td data-bbox="928 981 1422 1043">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1043 928 1290">Семінарсько-практичне заняття: усні відповіді (не менше трьох)</td> <td data-bbox="928 1043 1422 1290">15 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1290 928 1352">поточне тестування (ТЗ 1, ТЗ 2, ТЗ 3, ТЗ 4, ТЗ 5, ТЗ 6)</td> <td data-bbox="928 1290 1422 1352">30 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1352 928 1415">Самостійна робота (КСР)</td> <td data-bbox="928 1352 1422 1415">5 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1415 928 1478">ІНДЗ</td> <td data-bbox="928 1415 1422 1478">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1478 928 1541">Контрольна робота</td> <td data-bbox="928 1478 1422 1541">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1541 928 1603">Залік (підсумкове тестування)</td> <td data-bbox="928 1541 1422 1603">30 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1603 928 1711">Максимальна кількість балів</td> <td data-bbox="928 1603 1422 1711">100 б.</td> </tr> </table>	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекції	-	Семінарсько-практичне заняття: усні відповіді (не менше трьох)	15 б.	поточне тестування (ТЗ 1, ТЗ 2, ТЗ 3, ТЗ 4, ТЗ 5, ТЗ 6)	30 б.	Самостійна робота (КСР)	5 б.	ІНДЗ	10 б.	Контрольна робота	10 б.	Залік (підсумкове тестування)	30 б.	Максимальна кількість балів	100 б.
Накопичування балів під час вивчення дисципліни																					
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів																				
Лекції	-																				
Семінарсько-практичне заняття: усні відповіді (не менше трьох)	15 б.																				
поточне тестування (ТЗ 1, ТЗ 2, ТЗ 3, ТЗ 4, ТЗ 5, ТЗ 6)	30 б.																				
Самостійна робота (КСР)	5 б.																				
ІНДЗ	10 б.																				
Контрольна робота	10 б.																				
Залік (підсумкове тестування)	30 б.																				
Максимальна кількість балів	100 б.																				
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне висвітлення питань, базоване на науково-теоретичних та практичних дослідженнях.																				
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття 1.</p> <p>Тема: Професійно-орієнтована дисципліни «Вступ до спеціальності» та її місце у професійній підготовці майбутніх спеціалістів.</p>																				

Поняття академічної доброчесності.

План.

1. Мета та завдання курсу «Вступ до спеціальності».
2. Академічна доброчесність. Кодекс честі. Студентський путівник.
3. Структура, зміст роботи та особливості організації процесу навчання у ЗВО. Формальні і змістові аспекти вищої психологічної освіти.
4. Студент-психолог як суб'єкт навчально-професійної діяльності. Основні форми навчального процесу. Організація самостійної роботи студентів. Особливості організації навчально-виховного процесу за кредитно-модульною системою.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Ознайомитися зі Студентським путівником та з Положеннями про академічну доброчесність, Кодекс честі у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (робота з психодіагностичними методиками на визначення професійної спрямованості особистості).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 2.

Тема: Самоосвіта і самовиховання у системі професійної підготовки.

План

1. Роль самовиховання у професійному становленні.
2. Професійна самоосвіта як складова становлення майбутнього професіонала.
3. Творчий характер діяльності фахівця з психології.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Проаналізувати досвід складання програм самовиховання відомими людьми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення та робота з психодіагностичними методиками на визначення професійної мотивації обрання фаху психолога).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 3.

План

Тема: Психологія як наука і діяння людини.

1. Предметна сфера психології. Основні етапи її становлення.
2. Основні галузі психологічної науки та їх загальна характеристика.
3. Методологія науки. Рівні методології психології (теорія, методика,

емпіричні знання).

4. Основні етапи і методи наукового психологічного дослідження.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення та робота з психодіагностичними методиками на визначення особистісних чинників професійної діяльності).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 4.

Тема: Практична психологія як теоретична основа психологічної практики.

План

1. Сучасна система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.

2. Структура та основні напрями практичної психології. Психологічна діагностика, психокорекція, психологічне консультування та психотерапія як напрями практичної психології: структура, види і основні принципи.

3. Основні сфери діяльності практичного психолога. Психологічна допомога, психологічне сприяння, психологічна підтримка, психологічний супровід – як основні форми впливу практичного психолога.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення та робота з психодіагностичними методиками на визначення професійних здібностей психолога).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 5.

Тема: Характеристика професії практичного психолога.

План.

1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика практичного психолога. Уміння, обов'язки і права практичного психолога. Нормативні документи, що регламентують діяльність практичного психолога.

2. Межі професійної компетенції практичного психолога. Попередження проведення психодіагностичної, психокорекційної та інших видів робіт некомпетентними особами.

3. Врахування інтересів клієнта – основа розв'язання усіх питань практичної діяльності психолога. Професійна таємниця у діяльності практичного психолога.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення та робота з методиками діагностики соціально-перцептивних здібностей психолога, експрес-діагностика емпатії).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 6.

Тема: Психолог як особистість та професіонал.

План.

1. Модель особистості практичного психолога. Критерії професійної придатності практичного психолога.
2. Кваліфікаційна характеристика – основа складання програми професійного самовиховання практичного психолога.
3. Методи та критерії ефективності професійного самовиховання.
4. Професійна деформацій. «Емоційне вигорання» практичного психолога.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення з прийомами тренінгової роботи над формуванням професійно важливих якостей, зокрема формування цілеспрямованості та навичок планування).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 7.

Тема: Основні види діяльності практичного психолога.

План.

1. Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога: основний зміст, форми та критерії.
2. Завдання психологічної профілактики. Рівні психологічної профілактики (первинна профілактика, вторинна профілактика, третинна профілактика).
3. Специфіка, мета і завдання психологічного консультування. Зміст, форми та методи психологічного консультування.
4. Психодіагностична робота практичного психолога.
5. Поняття психокорекції, її мета та завдання. Способи і прийоми психологічної корекції.
6. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного

питання плану до теми.

- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення з прийомами тренінгової роботи над формуванням професійно важливих якостей, зокрема розвитку професійних навичок слухання і розуміння партнера).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 8.

Тема: Морально-етичні стандарти професійної діяльності психолога.

План

1. Основні рівні розгляду етичних проблем у психології. Етичні проблеми в науково-дослідній діяльності психолога.
2. Поняття про професійний етичний кодекс. Основні принципи етичного кодексу психолога.
3. Моральні норми, що регламентують діяльність психолога у ситуаціях етичного вибору.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до письмової відповіді (виконання тестового завдання) та усної відповіді (відповідь на теоретичне питання), до аналізу виконаного домашнього завдання (ознайомлення з прийомами тренінгової роботи над формуванням професійно важливих якостей, зокрема професійних навичок поведінки в емоційно напружених ситуаціях, навичок співпраці, роботи у групі).

Електронний ресурс до теми на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Семінарське заняття 9.

Тема:

Професійний розвиток та саморозвиток психолога.

План

1. Загальна типологія шляхів професійного розвитку психолога. Спрямованість професійного самовдосконалення психолога.
2. «Неформальні шляхи» професійного саморозвитку психолога. Основні типи та рівні професійного самовизначення психолога.
3. Основні етапи розвитку психолога-професіонала. Проблема професійних деструкцій та кризи розчарування у розвитку психолога.

Завдання:

- Опрацювати питання змісту теми, основні поняття.
- Скласти узагальнені схеми або короткі відповіді до кожного питання плану до теми.
- Підготуватись до контрольної роботи.

Електронний ресурс до теми та завдань на платформі d-learn 2023. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю (заліку) передбачають виконання студентом усіх запланованих освітньою програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Пропущенні практичні заняття відпрацьовуються. Усі роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій згідно розкладу.																														
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - залік. Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі зарахування всіх виконаних студентами завдань протягом семестру. Для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою за 50 балів для успішного зарахування заліку.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="435 660 1272 1496"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>Для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>100-90</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="4">зараховано</td> </tr> <tr> <td>89-80</td> <td>B</td> <td>добре</td> </tr> <tr> <td>79-70</td> <td>C</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>69-60</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>59-50</td> <td>E</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>49-26</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>25-0</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку	100-90	A	відмінно	зараховано	89-80	B	добре	79-70	C	задовільно	69-60	D	59-50	E			49-26	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	25-0	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																											
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку																												
100-90	A	відмінно	зараховано																												
89-80	B	добре																													
79-70	C	задовільно																													
69-60	D																														
59-50	E																														
49-26	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																												
25-0	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																												

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника</p> <p>Положення 1 ➤ Положення про запобігання академічному плагіату http://surl.li/rkhnr</p> <p>Положення 2 ➤ Кодекс честі http://surl.li/rkhob</p> <p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>
--

Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку. Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)

За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені аудиторні заняття.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Студенти, які вивчають дисципліну «Вступ до спеціальності» зобов'язані відпрацювати заняття, ліквідувати невиконаний обсяг завдань до курсу.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.

Виконання завдань пізніше встановленого терміну

Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій або протягом тижня КСР, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Студенти, які не виконали заплановані завдання, тести, ІНДЗ, завдання самостійної та контрольної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена на один бал за виконане завдання. У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.

Невідповідна поведінка під час занять

Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; запізнення або пропуски навчальних занять чи без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності; недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra

8. Рекомендована література

- 1.Белінська І.А. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник. Івано- Франківськ, 2007. 148с.
- 2.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
- 3.Бочелюк В.Й., Панов М.С., Спицька Л.В. Діяльність психолога у лікувально-профілактичних та реабілітаційних установах. Габітус. 2023. Вип. С. 185-189.
- 4.Бородулькіна Т.О. Психолог та клієнт в психосемантичному просторі образу професії майбутніх психологів. Психолінгвістика: зб.наук.праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький

- державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД», 2011. Вип.7. С. 10-18.
- 5.Бородулькіна Т.О. Проблема професійного становлення практичних психологів в сучасних психологічних дослідженнях. Науковий часопис. Психологія. Збірник НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. наук. праць. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. № 11 (35). С. 252 – 266
- 6.Бородулькіна Т.О. Вплив образу професії на становлення професійної ідентичності особистості. Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. Т. IX, част. 2. Київ, 2007. С. 39 - 47.
- 7.Бородулькіна Т.О. Особливості уявлень про робочий день у майбутніх психологів. Науковий часопис. Психологія. Збірник НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. наукових праць. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. № 21 (45). - С. 172 - 179.
- 8.Бородулькіна Т.О. Образ професії як умова професійного становлення майбутніх психологів. Практична психологія в системі вищої освіти: теорія, результати досліджень, технології: колект. монографія / за редак. Проф.Н.І.Пов'якель. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. С. 103-116.
9. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: навч. посіб. Київ: Четверта хвиля, 2004. 256 с.
- 10.Вступ до спеціальності / Укладачі Л.І. Подшивайлова, Н.В., Старинська. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 29 с.
- 11.Гуменна К. Р., Іванцев Н. І. ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference, November 24, 2023. Kraków, Republic of Poland: International Center of Scientific Research. Kraków, 2023. С.203-205
- 11.Дуткевич, Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога (теоретичний курс) [Текст]: навч. посібник. Київ : КНТ, 2017. 265 с.
- 13.Іванова О.В.Психологія: вступ до спеціальності [Текст]: навч. посібник / Олена В'ячеславівна Іванова, Л. М. Москалюк, С. І. Корсун. Рек. МОН. К.: ЦУЛ, 2013. 184 с.
14. Іванцев Наталія, Потоцька Олена. Вплив ціннісних орієнтацій на формування уявлень про психологічне благополуччя у студентської молоді. Вісник Прикарпатського університету. Філософські науки. Серія "Психологія". 2019. Вип. 22. С.5-11.
- 15.Іванцев Н.І., Іванцев Л.І. Профілактика емоційного вигорання як спосіб збереження психологічного здоров'я студентської молоді. Науковий журнал з соціології та психології "Габітус". Вип.12. Том 2. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2020. С.133-138.
- 16.Іванцев Н.І., Іванцев Л.І. Фрустраційна толерантність як показник особистісної стійкості студентів у процесі подолання кризи адаптації до навчання. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. Вип. 6. Львів. 2020. С.79-85.
- 17.Іванцев Н.І, Іванцев Л.І. Адаптація як фактор соціально-психологічної безпеки студентів-першокурсників. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. Вип. 7. Львів. 2021. С. 106-112.
- 18.Католик Г.В. Психологія формування професійної Я-концепції практичного психолога : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 406 с
- Коломінський Н.Л. Навчальна програма дисципліни «Вступ до спеціальності» «Практична психологія» для бакалаврів. Київ; МАУП, 2018. 28с.
- 19.Левенець А. Є. Вступ до практичної психології : Навч.-метод. Комплекс. Київ : Ін-т крим.-викон. служби, 2015.30 с.

20. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
21. Музика О.Л. Методичні рекомендації з курсу «Вступ до спеціальності». Житомир, 2013, 50 с.
22. Періг І.М. Вступ до спеціальності “Психологія” : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності “Психологія”, “Практична психологія” / І.М. Періг. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. 63 с.
23. Пророк Н. В. Практичний психолог: професійно-важливі якості. Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. праць ін-ту ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. С.Д. Максименка. Київ, 2001. Т. III. Ч. 8. С. 190–194
24. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. Видання 3-є, виправлене та доп. Івано-Франківськ, 2016. 448 с.
25. Савчин, М. В. Вступ до спеціальності: психолог та практичний психолог [Текст]: навч. посібник / М. В. Савчин, З. С. Гавриш. Ів.-Франківськ : Місто-НВ, 2007. 400 с.
26. Тетяна Дуткевич, Ольга Савицька. Практична психологія: вступ у спеціальності. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256с.
27. Особистісна зрілість як проблема сучасної психології. Том 1 : колективна монографія: наук. ред. З. М. Мірошник. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2019. 220 с.
28. Белінська, І. А. Професія психолог [Текст]: профорієнтаційний посібник для старшокл. і абітур. / І.А. Белінська, А.А. Палій. Ів.-Франківськ: Симфонія форте, 2013. 72 с. ПНУ.

Електронні ресурси:

Студентський путівник

<http://surl.li/gfjkr>

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<http://surl.li/rkhob>

Етичний кодекс психолога України <https://myronivka-osvita.gov.ua/etichnij-kodeks-psihologa-13-04-48-16-09-2020/>

Електронні матеріали з дисципліни «Вступ до спеціальності». Режим доступу:

<https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075>

Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554/>

Офіційна Інтернет-сторінка Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс]. URL : <http://psychology-naes-ua.institute/>

БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.

Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>

Викладач

к.психол. н., доц. Іванцев Н.І.